

PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUS

HT Mika Kemppaisen toiminta KTK-TORNIO OY:n tilintarkastuksessa

Tilintarkastuslautakunnan päätös 20.5.2025

Päätöksen diaarinumero: 49/10000/2025

Asian vireilletulo

Patentti- ja rekisterihallituksen tilintarkastusvalvonta on tuonut tutkinta-asian tilintarkastuslautakunnan käsiteltäväksi sen vuoksi, että vuonna 2024 suoritetussa laaduntarkastuksessa on havaittu HT Mika Kemppaisen toimintaan liittyviä puutteita hänen suorittamassaan KTK-TORNIO OY:n tilikauden 1.1.-31.12.2022 tilintarkastuksessa. Kemppainen on antanut tilintarkastuksesta 29.3.2023 päivätyn vakimuotoisen tilintarkastuskertomuksen.

Kemppaisen laaduntarkastuksen tulos on ollut hylätty. Hän ei ole vaatinut oikaisua hylätty-tulosta koskevaan tilintarkastusvalvonnan päätökseen.

Kemppaisen kuuleminen

Mika Kemppainen on antanut tilintarkastuslautakunnalle 19.3.2025 päivätyn vastineen, jossa hän kommentoi laaduntarkastuksessa havaittuja puutteita, kertoo tilintarkastuksen kulusta ja kertoo ottavansa laaduntarkastuksen havainnot huomioon tulevassa tilintarkastustyössään.

Kemppaista on kuultu myös laaduntarkastuksen suorittamisen yhteydessä. Tilintarkastuslautakunta on ottanut nyt käsiteltävänä olevan tutkinta-asian käsittelyssä huomioon Kemppaisen aikaisemmin PRH:n tilintarkastusvalvonnalle esittämät seikat.

Muu aineisto

PRH:n tilintarkastusvalvonta on esittänyt tilintarkastuslautakunnalle tilintarkastusvalvonnan suorittamassa laaduntarkastuksessa käytetyn keskeisen aineiston.

Uusintatarkastus

Kemppaisen laaduntarkastuksessa vuonna 2024 on ollut kysymys uusintatarkastuksesta, jolla on jatkettu aikaisemmin vuonna 2020 aloitettua laaduntarkastusta. Laaduntarkastukseen valittuna toimeksiantona vuonna 2024 on ollut eri tilintarkastuskohde kuin vuonna 2020.

Ratkaisu

Tilintarkastuslautakunta antaa HT Mika Kemppaiselle huomautuksen.

Perustelut

Tilintarkastaja on toiminnassaan velvollinen noudattamaan ammattieettisiä periaatteita (tilintarkastuslain, TTL, 4 luvun 1 §) ja hyvää tilintarkastustapaa (TTL 4 luvun 3 §). TTL 4 luvun 12 §:n mukaan tilintarkastajan on järjestettävä toimintansa hyvän tilintarkastustavan mukaisesti toiminnan laajuus ja monimutkaisuus huomioon ottaen sekä kirjattava toimintatavat tämän varmistamiseksi. Toimintatapojen tulee sisältää riittävät periaatteet muun muassa riskienhallinnasta, sisäisestä vuosittain arvioitavasta laadunvalvonnasta ja toimeksiantoja koskevan aineiston toimeksiantokohtaisesta dokumentoinnista.

Hyvään tilintarkastustapaan kuuluu tarkastustyön dokumentointivelvollisuus. Kansainvälinen tilintarkastusstandardi ISA 230 (Tilintarkastusdokumentaatio) ohjeistaa yksityiskohtaisesti dokumentoinnin laatimista ja sisältöä sen varmistamiseksi, että tilintarkastusstandardissa ISA 200 määritellyt tilintarkastajan yleiset tavoitteet saavutetaan. Kansainvälisten tilintarkastusstandardien sisältämien keskeisten periaatteiden noudattamista pidetään vakiintuneesti osana tilintarkastuslaissa säädettyä hyvää tilintarkastustapaa.

Tilintarkastuslautakunta on ottanut Kemppaisen tilintarkastustoimenpiteiden ja tarkastusdokumentaation arvioinnissa huomioon, että tilintarkastetun yhtiön liikevaihto tarkastetulla tilikaudella on ollut noin 10,8 milj. euroa ja taseen loppusumma noin 2,8 milj. euroa.

Tilintarkastuslautakunnan arvio Kemppaisen toiminnasta

Laaduntarkastuksen tulosta koskevassa päätöksessä on todettu, että uusintatarkastukseen johtaneita puutteita ei ole tehdyn uusintatarkastuksen perusteella kaikilta osin korjattu ja Kemppaisen toiminnassa on edelleen olennaisia puutteita. Tilintarkastuslautakunta toteaa, että pelkkä tilintarkastajan havaitsemien poikkeamien dokumentointi ei ole hyvän tilintarkastustavan edellyttämää riittävää dokumentointia.

Tilintarkastusevidenssin hankkimisessa ja sen dokumentoinnissa on havaittu puutteita, jotka liittyvät tarkastustoimenpiteiden ja/tai evidenssin todennettavuuteen:

- liikevaihdon tarkastamisessa
- vaihto-omaisuuden tarkastamisessa
- pääkirjanpitolientien ja muiden oikaisujen tarkastamisessa.

Liikevaihdon tarkastaminen

Liikevaihto on olennainen erä tilinpäätöksessä. Liikevaihdon katkoon suoritettut tarkastustoimenpiteet eivät ole todennettavissa tilintarkastuskansioista. Tarkastetut liikevaihtotapahtumat ovat tilikauden lopun liikevaihtotapahtumia. Kemppainen ei ole suorittanut tarkastustoimenpiteitä liikevaihdon tapahtumiseen ja oikeellisuuteen tilikauden ajalta. Hän on kumonnut tulouttamiseen liittyvän väärinkäytösriskin riittämättömin perustein.

Tilintarkastusdokumentaatiota ei ole laadittu siten, että siitä saisi käsityksen

- suoritettujen tilintarkastustoimenpiteiden luonteesta, ajoituksesta ja laajuudesta
- suoritettujen tilintarkastustoimenpiteiden tuloksista ja hankitusta tilintarkastusevidenssistä
- tilintarkastuksen aikana esiin tulleista merkittävistä seikoista ja niitä koskevista johtopäätöksistä.

Vaihto-omaisuuden tarkastaminen

Vaihto-omaisuus on olennainen erä tilinpäätöksessä. Tilintarkastuskansioista ei ole todennettavissa, että Kemppainen olisi suorittanut tarkastustoimenpiteitä vaihto-omaisuuden olemassaoloon ja arvostukseen.

Pääkirjanpitolientien ja muiden oikaisujen tarkastaminen

Kemppaisen dokumentaatiota pääkirjanpitolientien ja muiden oikaisujen tarkastuksesta ei ole riittävästi yksilöity. Tilintarkastuskansion perusteella ei saa käsitystä siitä, mitkä ovat hänen määrittelemänsä väärinkäytöksen riskikriteerit. Dokumentaatiosta jää epäselväksi, mitä tarkastustoimenpiteitä Kemppainen on tarkastetuille tositteille tehnyt ja mitkä pääkirjanpitiolennit hän on tarkastanut. Dokumentaation perusteella ei voida arvioida, onko Kemppainen suorittanut riittäviä tarkastustoimenpiteitä väärinkäytösriskin vastaamiseksi.

Seuraamuksen määräämisessä huomioon otettavat seikat

TTL 10 luvun 1 §:n 1 momentin mukaan huomautus on riittävä seuraamus, jos tilintarkastajan moitittava menettely on vähäinen, siihen liittyy lieventäviä asianhaaroja tai se on taloudellisesti vähämerkityksellinen. Jos edellä tarkoitettu menettely on sellainen, että huomautusta ei pidetä riittävänä seuraamuksena, tilintarkastuslautakunnan tulee antaa tilintarkastajalle varoitus. TTL 10 luvun 7 §:n mukaan seuraamuksesta päätettäessä on otettava huomioon kaikki asiaankuuluvat seikat.

Kemppaisen laaduntarkastukseen esittämässä tilintarkastusdokumentaatioissa on olennaisia puutteita eikä se täytä hyvän tilintarkastustavan vaatimusta tarkastustyön asianmukaisesta dokumentoinnista.

Puutteet eivät ole erityisen laaja-alaisia, mutta ne kohdistuvat samoihin tilintarkastuksen osa-alueisiin kuin uusintatarkastukseen johtaneessa vuonna 2020 suoritetussa laaduntarkastuksessa havaitut puutteet. Mainitut puutteet Kemppaisen suorittamissa tilintarkastustoimenpiteissä ja niiden dokumentoinnissa antavat aihetta kritiikkiin. Kemppainen ei ole korjannut toimintaansa tältä osin. Mahdollisen haitan tai vahingon määrää tilintarkastuslautakunnan ei ole mahdollista arvioida.

Kemppainen on toimittanut tilintarkastusvalvonnan häneltä pyytämät selvitykset oikea-aikaisesti ja on ilmaissut halua yhteistyöhön tilintarkastusvalvonnan kanssa ilmoittamalla ottavansa työssään huomioon laaduntarkastuksessa esille tulleet seikat. Kemppainen ei ole saanut aikaisemmin TTL 10 luvussa tarkoitettuja seuraamuksia. Asiaa kokonaisuutena arvioiden tilintarkastuslautakunta katsoo, että huomautus on Kemppaisen menettelystä riittävä seuraamus.

Sovelletut säännökset

Tilintarkastuslaki (1141/2015) 1 luku 1 §, 4 luku 1, 3 ja 12 §, 7 luku 2 ja 5 §, 10 luku 1 ja 7 §

Valitusoikeus

Mika Kemppaisella on oikeus valittaa tästä päätöksestä Helsingin hallinto-oikeuteen.

Asian ratkaisseet tilintarkastuslautakunnan jäsenet

Pekka Timonen (puheenjohtaja), Ari Ahti (varapuheenjohtaja), Antti Fredriksson, Eeva-Lotta Kivelä, Sari Koivisto, Pasi Päällysaho, Janne Ruuhonen, Anders Tallberg ja Heikki Wahlroos

PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUS

Tilintarkastuslautakunta

Pekka Timonen

Tilintarkastuslautakunnan puheenjohtaja

Pekka Virtamo

Esittelijä

Tilintarkastusvalvonta

Liite

Valitusosoitus